

HOTĂRÂRE

cu privire la Raportul Comisiei de evaluare externă a
judecătorului Ana Panov de la Curtea de Apel Centru

16 decembrie 2025
nr. 671/48

mun. Chișinău

Examinând Raportul Comisiei de evaluare externă a judecătorului Ana Panov de la Curtea de Apel Centru, luând act de informația membrului CSM Livia Mitrofan, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii

CONSTATĂ :

I. Procedura de evaluare și reevaluare în cadrul Comisiei de evaluare

Procedura de evaluare

1.1. La 17 august 2023, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea nr. 252 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, în vigoare de la 22 august 2023 (*în continuare - Legea nr. 252/2023*).

La 15 iunie 2023, Parlamentul Republicii Moldova a numit în funcție membrii Comisia de evaluare a judecătorilor (*în continuare - Comisia de evaluare*).

Subiecți ai evaluării sunt judecătorii care, din 1 ianuarie 2017 și până la data intrării în vigoare a prezentei legi, au exercitat funcția de președinte și/sau vicepreședinte a judecătoriilor, inclusiv cei care au asigurat interimatul acestor funcții pentru un termen mai mare de un an și *judecătorii curților de apel aflați în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi*, cât și candidații la aceste funcții care vor câștiga concursurile pentru ocuparea funcțiilor respective până la 31 decembrie 2025.

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia de evaluare verifică integritatea etică și financiară a subiectului, iar conform alin. (2) un subiect nu corespunde criteriului de integritate etică dacă Comisia stabilește existența situațiilor prevăzute de alineatul respectiv. Potrivit alin. (3), Comisia stabilește că un subiect nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă are dubii serioase determinate de faptele care sunt considerate încălcări ale criteriilor de evaluare. Comisia nu poate aplica termenul „dubii serioase” fără a lua în considerare textul care îl însoțește, i.e. „determinate de faptul că”. Teza în discuție sugerează că Comisia trebuie să stabilească „faptul” că o anumită conduită a avut loc.

Salariul mediu pe economie pentru anul 2023 a fost de 11.700 MDL. Astfel, pragul de 20 de salarii medii este de 234.000 MDL, iar pragul de cinci salarii medii este de 58.500 MDL.

1.2. La 5 aprilie 2024, pe baza art. 12 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Comisia a recepționat de la Consiliul Superior al Magistraturii, lista judecătorilor Curții de Apel Chișinău în care era menționat și numele Ana Panov (*în continuare subiectul*).

1.3. La 11 aprilie 2024, Comisia a notificat subiectul și i-a solicitat să completeze și să returneze, în termen de 20 de zile de la data notificării, un chestionar de etică și declarațiile prevăzute de Legea nr. 252/2023. La 2 mai 2024, subiectul a returnat declarația pentru ultimii cinci ani și chestionarul parțial completate. Subiectul a solicitat, de asemenea, o prelungire pentru a le completa în întregime. Comisia a acordat prelungirea până la 22 mai 2024. Subiectul a prezentat declarația pe cinci ani și chestionarul în termenul prelungit.

1.4. La 13 august 2024, Comisia a notificat subiectul că dosarul său de evaluare a fost repartizat aleatoriu Completului B din care fac parte membrii Scott Bales, Iurie Gațcan și Willem Brouwer. De asemenea, subiectul a fost informat despre dreptul de a solicita în scris și în cel mai scurt timp posibil recuzarea membrilor.

Având în vedere că legea stabilește perioade de evaluare diferite pentru criteriile de integritate etică și financiară citate mai sus, comisia a evaluat conformitatea cu aceste criterii în ultimii cinci, 10 și, respectiv, 12 ani. Având în vedere că declarațiile fiscale și, după caz, declarațiile de avere și interese personale se depun la început de an pentru întregul an precedent, pentru criteriul de integritate financiară, perioada de evaluare a inclus 2012-2023 și 2014-2023. Pentru criteriile de integritate etică, perioada de evaluare a inclus ultimii cinci sau, respectiv, 10 ani, calculați în mod regresiv din prima zi anterioară datei notificării.

În ultimii 12 ani din perioada de evaluare, subiectul a avut obligația de a depune declarații, atât în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, cât și în conformitate cu Legea nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății pentru persoanele cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcții de conducere.

Comisia a solicitat și a obținut informații din numeroase surse. Nicio sursă nu a informat Comisia despre evoluții ulterioare sau eventuale corectări ale informațiilor furnizate. Sursele solicitate să prezinte informații despre subiect au inclus Procuratura Generală, Procuratura Anticorupție, Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate (în continuare „ANI”), Serviciul Fiscal de Stat (în continuare „SFS”), Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare „CNAS”), Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, bănci (Comerțbank S.A., Eximbank S.A., Moldinconbank S.A., MAIB S.A., Victoriabank S.A., Banca de Finanțe și Comerț (FincomBank) S.A., OTP Bank S.A., Banca Socială S.A., Banca de Economii S.A.), Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare „SPCSB”), și Agenția Servicii Publice (în continuare „ASP”). De asemenea, Comisia a obținut informații de la alte instituții publice și entități private, surse deschise precum rețelele de socializare și articolele jurnalistice de investigație. Au fost primite mai multe petiții de la membri ai societății civile. Acestea au fost incluse în dosarul de evaluare. Toate informațiile primite au fost verificate minuțios din punctul de vedere al corectitudinii și al relevanței.

La 20 august 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 30 august 2024. La 17 septembrie 2024, 29 septembrie 2024 și 7 octombrie 2024, subiectul a solicitat prelungiri ale termenului de răspuns. Comisia a acordat prelungirile până la 30

septembrie 2024, 8 octombrie 2024 și 13 octombrie 2024. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.

La 1 noiembrie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 10 noiembrie 2024. La 10 noiembrie 2024 și 17 noiembrie 2024, subiectul a solicitat prelungiri ale termenului de răspuns. Comisia a acordat prelungirile până la 17 noiembrie 2024 și 22 noiembrie 2024. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.

La 3 decembrie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 10 decembrie 2024. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul stabilit.

La 31 decembrie 2024, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia i-a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale, până la 12 ianuarie 2025. La 12 ianuarie 2025, subiectul a solicitat o prelungire a termenului de răspuns. Comisia a acordat prelungirea până la 20 ianuarie 2025. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.

La 30 ianuarie 2025, Comisia a notificat subiectul că, pe baza informațiilor colectate și analizate, a constatat unele aspecte care generează dubii cu privire la corespunderea cu criteriile etice și financiare și a invitat-o să participe la o audiere publică la 11 februarie 2025. De asemenea, subiectul a fost informat că raportul de evaluare poate conține și alte aspecte care au fost considerate în timpul evaluării.

Subiectul a solicitat și a primit acces la toate materialele din dosarul de evaluare la 10 februarie 2025.

La 8 februarie 2025, subiectul i-a transmis Comisiei o cerere de desfășurare a audierii în ședință parțial închisă. La 10 februarie 2025, Comisia a acceptat cererea și a decis să discute în sesiune închisă o chestiune legată de dubiile notificate, și anume circumstanțele legate de achiziția în 2013 a proprietății pe strada Ion Inculeț, Chișinău.

La 10 februarie 2025, subiectul a prezentat informații suplimentare. Comisia le-a inclus în dosarul de evaluare și a ținut cont de ele în analiza sa.

La 11 februarie 2025, Comisia a organizat o audiere publică. În cadrul audierii, subiectul a reafirmat acuratețea răspunsurilor sale din declarația pentru ultimii cinci ani și din chestionarul de etică și a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile oferite anterior.

1.5. La 24 aprilie 2025 Comisia de evaluare a remis în adresa Consiliului Superior al Magistraturii Raportul din 22 aprilie 2025 de evaluare externă a judecătorului Curții de Apel Centru Ana Panov.

1.6. Conform Raportului de evaluare, Comisia a propus ca subiectul să promoveze evaluarea externă, pentru că nu s-a constatat lipsa corespunderii cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

1.7. Prin Hotărârea nr. 328/26 din 20 iunie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii, a respins raportul și a solicitat Comisiei să reia procedura de evaluare (în continuare „hotărârea CSM”). CSM nu a identificat circumstanțe de fapt specifice sau erori procedurale care ar fi putut conduce la nepromovarea evaluării.

1.8. CSM a menținut concluziile Comisiei privind potențiala avere inexplicabilă și implicarea subiectului în cauze examinate de CtEDO. Totuși, nu a fost de acord cu concluziile privind potențialele încălcări etice legate de deciziile

judecătorești ale subiectului în *cauzele Keramin și Caravita*. De asemenea, CSM a identificat noi aspecte, care nu au fost analizate în raportul de evaluare inițială, privind declarațiile de avere și interese personale depuse de subiect la ANI.

În acest sens, CSM nu a identificat erori procedurale, însă a făcut trimitere la deciziile irevocabile ale CSJ în *cauzele Keramin și Caravita*, la potențiale noi cauze CtEDO, precum și la aspecte ale declarațiilor care ar trebui analizate suplimentar de Comisie.

În opinia Consiliului, circumstanțele de fapt descrise în hotărârea CSM la pct. 3.5.5., 3.6.5., 3.6.6., 3.7.5., 3.7.6. urmau a fi supuse unei analize suplimentare.

Procedura de reevaluare

1.9. La 27 iunie 2025, Comisia de evaluare a recepționat hotărârea CSM nr. 328/26 din 20 iunie 2025. CSM nu a expediat nicio informație sau document suplimentar.

1.10. La 10 iulie 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale până la 20 iulie 2025 (în continuare „*prima rundă de întrebări*”). La 18 iulie 2025, subiectul a solicitat o prelungire a termenului până la 23 iulie 2025, pe care Comisia a acordat-o. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.

La 15 august 2025, în vederea clarificării unor aspecte, Comisia a solicitat subiectului să prezinte informații adiționale până la 22 august 2025 (în continuare „*a doua rundă de întrebări*”). La 25 august 2025, subiectul a solicitat o prelungire a termenului, pe care Comisia a acordat-o până la 4 septembrie 2025. Subiectul a prezentat răspunsuri și documente în termenul prelungit.

1.11. În cadrul procedurii de reevaluare, Comisia a recepționat două petiții de la persoane fizice. Acestea nu vizau aspectele menționate în hotărârea CSM, ci reflectau, mai degrabă, dezacordul cu hotărârile pronunțate de subiect. În una dintre petiții, petiționarul a invocat posibile nereguli privind distribuirea cauzelor care implicau un anumit reclamant, fără a susține afirmațiile cu probe concrete. Petiționarii nu au indicat circumstanțe obiective care i-ar fi împiedicat să transmită petițiile în cadrul evaluării inițiale, așa cum prevede articolul 20 alin. (2) din Legea nr. 252/2023. Prin urmare, petițiile nu au fost analizate, ci doar incluse în dosarul de reevaluare.

La 3 octombrie 2025, Comisia a notificat subiectul că, pe baza informațiilor colectate și analizate în cadrul reevaluării, intenționează să discute aspectele menționate în hotărârea CSM cu privire la respectarea de către subiect a criteriilor de integritate etică și a invitat-o să participe la o audiere publică la 15 octombrie 2025.

În conformitate cu articolul 41 alin. (4) din Regulament, subiectul a solicitat și a primit acces la toate materialele din dosarul de reevaluare și dosarul inițial de evaluare la 8 octombrie 2025.

La 14 octombrie 2025, subiectul a prezentat explicații și documente suplimentare. Comisia le-a inclus în dosarul de evaluare și le-a luat în considerare în analiza sa.

La 15 octombrie 2025, Comisia a organizat o audiere publică, cu participare atât fizică, cât și la distanță, prin mijloace electronice. În cadrul audierii, subiectul a declarat că nu are corectări sau completări la răspunsurile transmise anterior la solicitările de informații ale Comisiei.

1.12. La 27 noiembrie 2025 Comisia de evaluare a remis în adresa Consiliului Superior al Magistraturii Raportul din 25 noiembrie 2025 de reevaluare externă a judecătorului Ana Panov de la Curtea de Apel Centru.

1.13. Ca urmare a reevaluării, Comisia a conchis că subiectul corespunde criteriilor stabilite de Legea nr. 252/2023 cu privire la integritatea etică, întrucât nu au fost identificate dubii serioase, determinate de fapte, privind respectarea de către subiect a acestui criteriu.

II. Examinarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a rezultatelor reevaluării

2.1. Potrivit art. 18 alin. (3) din Legea 252/2023, în cel mult 30 de zile de la recepționarea documentelor menționate la art. 17 alin. (6), prin hotărâre motivată, Consiliul Superior al Magistraturii:

a) acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării;

b) respinge raportul cu privire la evaluare și dispune, o singură dată, reluarea procedurii de evaluare, dacă constată circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la promovarea sau, după caz, nepromovarea evaluării;

c) după recepționarea raportului cu privire la evaluare, întocmit ca urmare a reluării evaluării prevăzute la lit. b), acceptă raportul conform lit. a) sau îl respinge și constată promovarea sau nepromovarea evaluării.

2.2. Conform art. 18 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Consiliul Superior al Magistraturii examinează în ședință rezultatele evaluării subiectului în baza dosarului recepționat de la Comisia de evaluare. Subiectul evaluării poate prezenta informații suplimentare pe care le consideră relevante doar dacă probează că a fost în imposibilitate de a le prezenta anterior. Reprezentantul comisiei de evaluare și subiectul evaluării, în persoană, sunt în drept să își prezinte poziția.

Totodată, alin. (2) al aceluiași articol prevede că în procesul examinării rezultatelor evaluării, Consiliul Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliul Superior al Procurorilor ține cont de dovezile care confirmă săvârșirea de către subiectul evaluării a faptelor prevăzute la art.11 alin. (2) și (3).

2.3. La 27 noiembrie 2025, Consiliul Superior al Magistraturii a recepționat de la Comisia de evaluare Raportul cu privire la reevaluarea subiectului Ana Panov întocmit în limbile engleză și română, precum și dosarul de reevaluare (în volum de 10519 pagini).

CSM a stabilit pentru data de 9 decembrie 2025 ședința publică în cadrul căreia s-au pus în discuție rezultatele reevaluării de către Comisia de evaluare a judecătorului Ana Panov.

În cadrul acestei ședințe, judecătorul Ana Panov a înaintat o cerere privind amânarea examinării Raportului de reevaluare pentru o altă ședință, invocând motive personale, care fiind supusă votului, cu 8 (opt) voturi pro și 2 (două) voturi împotriva, a fost admisă.

2.4. În ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din 16 decembrie 2025 reprezentantul Comisiei de evaluare nu s-a prezentat, fiind citat legal despre data, ora și locul desfășurării ședinței. În conformitate cu prevederile art.18 alin. (1) din Legea nr. 252/2023, Plenul CSM cu unanimitate de voturi a hotărât posibilă examinarea raportului de reevaluare a subiectului în lipsa reprezentatului Comisiei de evaluare.

2.5. Subiectul evaluării Ana Panov, în ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din 16 decembrie 2025 a înaintat o cerere de recuzare membrului CSM Livia Mitrofan, invocând aparența de lipsă de imparțialitate. Cu 0 (zero) voturi pro și 10 (zece) voturi împotriva, Planul CSM a respins această cerere.

Totodată, cu unanimitate de voturi, Plenul CSM a respins cererea formulată de reprezentantul subiectului evaluării, avocata Angela Popil, privind anexarea la dosarul administrativ a deciziei inspectorului - judecător Victor Pruteanu din 21 august 2021, referitoare la restituirea sesizării formulate de subiectul evaluării, invocată în contextul unui dubiu reexaminat de Comisia de evaluare. Plenul CSM a reținut că nu a fost demonstrată imposibilitatea obiectivă de prezentare a acestui înscris în fața Comisiei de evaluare.

2.6. În ședința Plenului CSM din 16 decembrie 2025, subiectul evaluării a susținut constatările Comisiei de evaluare și a solicitat aprobarea raportului, cu promovarea evaluării.

A menționat că modificarea completului de judecată în cauza *Caravita* a fost determinată exclusiv de concediul medical îndelungat al unui judecător și de refuzul expres al altuia de a participa la ședințe, în contextul unui conflict profesional grav, intervenția având caracter excepțional, fără scop arbitrar și fără legătură cu natura cauzei. În lipsa unei reglementări legale exprese, a fost aplicată procedura regulamentară, prin încheiere motivată, intervenția având un caracter managerial necesar pentru evitarea blocării activității instanței, schimbarea procedurii de examinare fusese dispusă anterior intrării sale în complet.

Cu privire la cauza *Ditmansen Mîndru*, a susținut că, raportat la contextul temporal și la practica existentă, remediul prevăzut de Legea nr. 87/2011 a fost suficient și efektiv, iar întârzierea nu poate fi imputată exclusiv instanțelor, existând și contribuția reclamantei, reținută inclusiv de Curte.

În cauza *Tasoncom*, a arătat că neadmiterea revizuirii a reprezentat o interpretare juridică justificată, în contextul existenței a două proceduri distincte și paralele, penală și fiscal-administrativă. Achitarea penală nu desființează automat răspunderea fiscală, aceasta fiind autonomă potrivit Codului fiscal, iar motivele achitării nu au constituit temeiurile hotărârii supuse revizuirii.

Referitor la discrepanțele din declarațiile de venit, a indicat o eroare de bunăcredință, rezultată din confuzia între venitul brut al întreprinderii individuale și venitul net al fondatorului, ulterior clarificată și verificată de Comisia de evaluare, fără constatări de evaziune sau nedeclarare intenționată.

Avocata Angela Popil, a declarat că, în numele subiectului evaluării, susține concluziile generale ale Comisiei de evaluare, inclusiv constatările favorabile judecătorului Ana Panov. A menționat că, deși anumite aspecte punctuale ar putea genera discuții juridice, acestea nu afectează concluzia finală a raportului.

A menționat că pretensele nereguli privind declararea împrumuturilor și a veniturilor au fost corect clarificate de Comisie, fiind vorba despre erori formale sau de interpretare, nu despre omisiuni intenționate. A relevat că veniturile provenite din activitatea întreprinderii individuale au fost declarate conform legislației fiscale, iar diferențele identificate au fost justificate și verificate.

De asemenea, a menționat că potrivit regulilor contabile aplicabile, întreprinderea individuală se evidențiază distinct de fondator, cel puțin sub aspectul veniturilor. Aceasta ține contabilitate în partidă simplă, întocmește situații financiare

simplificate și raportează anual datele către Biroul Național de Statistică și Serviciul Fiscal de Stat. A explicat că la momentul completării declarațiilor de avere și interese, subiectului i-a fost comunicat venitul total al întreprinderii, fără a se face distincție expresă între venitul brut și cel net. Ulterior, prin corelarea rapoartelor financiare cu declarațiile fiscale, rezultă că sumele indicate reprezentau venitul brut al întreprinderii, iar venitul net se determina doar după deducerea cheltuielilor fiscale. Comisia a constatat că eroarea subiectului evaluării a constat în declararea venitului brut al întreprinderii individuale, deși obligația legală viza declararea venitului net al fondatorului. Această eroare s-a produs deoarece subiectul evaluării s-a bazat pe informațiile comunicate de soț, fără a verifica registrele contabile ale întreprinderii.

Avocata a mai subliniat că subiectul a acționat cu bună-credință, informațiile fiind preluate de la soț, care le-a obținut de la contabil.

Cu referire la **cauza Keramin**, avocata a menționat că se aliniază concluziei Comisiei potrivit căreia nu există elemente care să sugereze un comportament contrar eticii judecătorești prevăzute de Codul de etică. Motivul este că, dacă judecătoria Panov ar fi intenționat să modifice dispozitivul unei hotărâri pronunțate public, aceasta ar fi fost sesizabilă în lucrările dosarului, înregistrarea audio și pronunțarea publică, urmând să indice intenția unei conduite neetice.

Comisia a constatat că eroarea în dispozitiv a fost sesizată ulterior, după expunerea Curții Supreme de Justiție, iar nici Keramin S.A., nici Keramin S.R.L. nu au contestat decizia Curții de Apel Chișinău. Totodată, nimeni nu a utilizat mecanismul de corectare a erorii materiale prevăzut de lege. Raportul Comisiei confirmă că nu există indicii de intenție de modificare a dispozitivului, ținând cont de pronunțarea publică, înregistrarea audio și verificarea deciziei de instanța ierarhic superioară. În consecință, a opinat că trebuie analizate constatările Comisiei în ansamblu, fără a se concentra selectiv pe anumite aspecte, pentru a fi evitate interpretări eronate.

În ceea ce privește **cazul Caravita**, a menționat aceasta a fost o situație ieșită din comun în practica instanțelor, inclusiv a Curții de Apel Centru. Un membru al completului a refuzat categoric să participe la examinarea cauzelor, nu doar din motivul desemnării unui alt judecător ca președinte al completului, ci efectiv nemotivat. Această situație a creat un context care, din perspectiva managerială a instanței, trebuia gestionat de conducerea instanței, și nu doar ca o problemă de participare a unui judecător la complet.

Subiectul evaluării, numită președinte interimar al instanței de apel, a intervenit ulterior, la data de 1 iulie 2021, pentru a gestiona această situație. Comisia a reținut că intervenția sa, inclusiv prin modificarea componenței completului, a fost justificată de cumulul circumstanțelor, astfel încât activitatea instanței să nu fie blocată.

Procedura de examinare a cauzei a fost inițial stabilită printr-o încheiere din 25 mai 2021, emisă de un complet anterior, care a mutat cauza din ordine de apel în ordine de recurs. Această încheiere era obligatorie pentru completul ulterior, iar subiectul nu a participat la emiterea acesteia. Or, potrivit art. 427 Cod procedură civilă, examinarea recursurilor împotriva încheierilor poate duce la trimiterea la rejudecare, dar numai dacă există temeiuri legale clare, ceea ce nu s-a constatat la acea etapă.

Curtea Supremă de Justiție a revenit ulterior asupra procedurii, obligând instanța să soluționeze cauza în ordinea de apel, conform legii. Aceasta a confirmat legalitatea și necesitatea măsurilor adoptate de subiect în gestionarea completului. În concluzie, a considerat că cumulul de fapte și circumstanțe, precum și deciziile instanțelor superioare, a justificat intervenția managerială a subiectului evaluării, iar Comisia de evaluare a concluzionat corect în raportul său.

Cu referire la **cauza Ditmansen Mîndru**, în care CtEDO a constatat încălcarea articolelor 6 și 13 din Convenție, referitor la durata excesivă a procedurilor civile și ineficiența remediului intern prevăzut de Legea nr. 87/2011, avocata a subliniat că, din analiza cronologică a dosarului, rezultă că nu doar instanța a contribuit la prelungirea procedurii, ci și comportamentul părții reclamante, care a avut o participare la tergiversarea examinării cauzei. În consecință, deși statul poate fi responsabil pentru întârzieri, rolul părților în prelungirea procedurilor nu poate fi ignorat.

Cu referire la cauza **cauza Tasoncom S.R.L.**, a menționat că CtEDO a reținut că neadmiterea cererii de revizuire formulate de societatea reclamantă a avut ca efect lipsirea acesteia de posibilitatea de a valorifica efectele sentinței definitive de achitare. Aceasta reprezintă concluzia majoră a Curții în hotărârea sa.

Totodată, Comisia de evaluare a analizat aceste aspecte și a constatat că decizia de respingere a cererii de revizuire, pronunțată de completul din care a făcut parte judecătoarea Ana Panov, constituie preponderent rezultatul unei interpretări eronate a normelor legale, și nu un act arbitrar. A indicat ralierea la această concluzie, apreciind că soluția respectivă nu poate fi calificată drept arbitrară, în condițiile existenței unor premise juridice discutabile și a unor interpretări divergente. În speță au existat două proceduri distincte și paralele: procedura penală, privind imputarea infracțiunii de evaziune fiscală în temeiul art. 244 Cod penal, intentată împotriva societății și a administratorului acesteia și procedura de contencios administrativ, având ca obiect contestarea deciziei Serviciului Fiscal de Stat privind aplicarea sancțiunilor fiscale pentru trecerea în cont a TVA. Sentința penală definitivă de achitare a reținut că nu poate fi imputată societății sau administratorului acesteia emiterea unor facturi fiscale cu TVA de către un furnizor care, la momentul respectiv, nu mai avea calitatea de plătitor TVA. Societatea reclamantă avea calitatea de beneficiar al serviciilor și, concomitent, era înregistrată ca plătitor TVA, emițând la rândul său facturi cu TVA pentru bunurile și serviciile livrate.

Litigiul de contencios administrativ a vizat trecerea în cont a TVA aferentă operațiunilor efectuate, respectiv compensarea obligației de plată a TVA datorate bugetului. Achitarea în cauza penală nu desființează, prin ea însăși, hotărârea pronunțată în contencios administrativ, în situația în care autoritatea fiscală a constatat o trecere în cont nelegală a TVA.

Avocata a mai opinat, că conform legislației fiscale, răspunderea penală nu înlătură răspunderea fiscală, iar răspunderea pentru neexecutarea obligațiilor fiscale nu exclude atragerea la răspundere penală sau contravențională. Aceste forme de răspundere sunt autonome și nu se exclud reciproc.

În acest context, a susținut că nu poate fi reținută o aplicare sau interpretare vădit eronată a legii, atâta timp cât litigiile trebuie analizate în raport cu momentul nașterii lor și cu natura juridică distinctă a raporturilor deduse judecății. Acesta este

raționamentul pentru care, la etapa respectivă, Curtea de Apel Chișinău a considerat că nu existau temeiuri pentru revizuirea hotărârii, întrucât motivele achitării penale nu au constituit temei al hotărârii a cărei revizuire s-a solicitat.

A menționat că în prezent, cauza este din nou pendinte pe rolul Curții Supreme de Justiție, ca urmare a desființării, la 30 mai 2025, a deciziei anterioare de respingere a recursului, urmând ca instanța supremă să se pronunțe asupra soluției finale.

În concluzie, a menționat că concluziile Comisiei de evaluare trebuie analizate în ansamblul lor, într-o interpretare sistemică și corelată, și nu fragmentar. Doar o asemenea analiză permite înțelegerea logicii și a raționamentului care au fundamentat concluzia Comisiei.

III. Aprecierea rezultatelor reevaluării de către Consiliul Superior al Magistraturii

3.1. Analizând dosarul de reevaluare recepționat de la Comisia de evaluare, audiind subiectul, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele.

3.2. Subiectul este judecător la Curtea de Apel Centru din iunie 2010. Până la 27 decembrie 2024 această instanță era denumită Curtea de Apel Chișinău. Înainte de aceasta, subiectul a fost judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (2003-2010), la Tribunalul Chișinău (2001-2003), la Judecătoria Chișinău, sediul Centru (1993-2001) și la Judecătoria Bender (1990-1993). Anterior, a fost stagiară și asistentă în Procuratura Călărași.

3.3. Examinând rezultatele reevaluării subiectului, în baza dosarului de evaluare, Consiliul Superior al Magistraturii ajunge la concluzia de a accepta Raportul Comisiei de reevaluare privind propunerea de promovare a evaluării externe, din considerentele ce urmează.

3.4. Comisia a analizat și, acolo unde a fost necesar, a solicitat clarificări suplimentare cu privire la aspectele menționate în hotărârea CSM:

- a. respectarea regimului de declarare a averii și a intereselor personale;
- b. potențiale încălcări ale regulilor de etică în legătură cu deciziile judecătorești ale subiectului;
- c. implicarea în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

3.5. Respectarea regimului de declarare a averii și a intereselor personale

3.5.1. Constatările CSM (Hotărârea din 20 iunie 2025, § 3.5.5.)

CSM a constatat că Comisia nu a luat în considerare mai multe aspecte referitoare la declarațiile de avere și interese depuse de subiect la ANI, observând că aceasta a declarat eronat anumite bunuri sau nu a declarat anumite venituri.

3.5.2. Constatările Comisiei în procedura de reevaluare

În procedura de reevaluare, Comisia a analizat discrepanțele dintre venitul soțului declarat de subiect la ANI și cel declarat de acesta la SFS, nedeclararea valorii de piață a mai multor terenuri agricole și vehicule, precum și declararea inexactă a unor împrumuturi și a anumitor bunuri aparținând întreprinderii individuale a soțului.

3.5.2.1. Discrepanțe între veniturile soțului declarate de subiect la ANI și veniturile raportate de acesta la SFS

Pentru perioada 2012-2023, subiectul a declarat la ANI un venit de 10.880.995 MDL obținut de soțul său din întreprinderea individuală „V.P.” (în continuare „întreprinderea soțului”).

Potrivit datelor SFS (formularul fiscal FVID), în aceeași perioadă, soțul subiectului a obținut un venit de 6.283.921 MDL din întreprinderea sa, ceea ce a dus la o discrepanță de 4.597.074 MDL față de venitul declarat de subiect.

Comisia a identificat o discrepanță similară atunci când a comparat veniturile declarate de subiect la CNI/ANI cu profiturile brute obținute de întreprinderea soțului, diferența fiind de 3.740.119 MDL.

În răspunsul la prima rundă de întrebări, subiectul a susținut că discrepanța dintre sume s-a datorat unei erori. Ea a menționat că declarația către ANI trebuie depusă anual până la 31 martie, în timp ce declarațiile către SFS sunt depuse în luna mai.

Subiectul a afirmat că eroarea a rezultat din faptul că s-a bazat pe informațiile furnizate de soțul său, fără a verifica registrele contabile ale întreprinderii. Pentru fiecare an, ea a explicat componența sumelor declarate, care includeau, în general, atât venitul brut total al întreprinderii pentru anul precedent, cât și venitul obținut în perioada ianuarie-martie a anului în care a fost depusă declarația.

Subiectul a mai precizat că capacitatea sa financiară ar trebui evaluată pe baza sumelor declarate de soțul său la SFS, și nu a celor declarate de ea la ANI.

3.5.2.2. Nedecларarea valorii de piață a nouă terenuri agricole și a două vehicule

Potrivit declarațiilor de avere ale subiectului pentru anii 2022 și 2023 depuse la ANI, aceasta nu a declarat valoarea de piață a 11 bunuri imobile și mobile dobândite începând cu 2018 (9 terenuri agricole și 2 vehicule). Totuși, subiectul a declarat atât prețul de achiziție, cât și valoarea de piață pentru alte două vehicule (Toyota Hilux, a/f 2020 și mașină agricolă AO 4111 – excavator).

În prima rundă de întrebări, subiectul a explicat că nu a declarat valoarea de piață a două mașini agricole deoarece acestea au fost achiziționate de la un dealer oficial, iar contractul și factura confirmau valoarea acestora. În ceea ce privește terenurile agricole, ea a susținut că a declarat doar valoarea de achiziție deoarece autoritățile cadastrale nu stabiliseră încă valoarea de piață a acestora.

3.5.2.3. Declararea inexactă a mai multor împrumuturi contractate de soțul subiectului

Împrumutul de 420.000 MDL primit în 2021 de la persoana fizică C.S.

În 2021, soțul subiectului a contractat un împrumut de 420.000 MDL de la o persoană fizică, C.S. Subiectul a declarat acest împrumut în declarația anuală pentru 2021 depusă la ANI, însă nu l-a declarat în declarația pentru 2022. Conform informațiilor și documentelor prezentate în cadrul evaluării inițiale, din împrumutul total de 420.000 MDL:

- 250.000 MDL au fost rambursați prin transfer bancar la 17 martie 2022;
- 168.000 MDL au fost rambursați între decembrie 2021 și martie 2023, prin plăți lunare de 10.500 MDL.

În procedura de reevaluare, subiectul a confirmat că împrumutul a fost rambursat conform plăților indicate în evaluarea inițială. Prin urmare, la data de 23 martie 2023, când a depus declarația pentru 2022 la ANI, împrumutul era deja rambursat integral. Ea a susținut că nu a inclus partea de împrumut rambursată în 2022 în declarația pentru 2022 deoarece a crezut în mod eronat că împrumutul fusese rambursat integral în perioada 2021-2022.

Declarație eronată în 2021 a mai multor împrumuturi primite de întreprinderea soțului subiectului, în timp ce, de fapt, acestea au fost primite de soțul acesteia

În 2021, soțul subiectului a contractat patru împrumuturi de la persoane fizice, fiecare cu o durată de patru ani, în calitate de persoană fizică. Cu toate acestea, în declarațiile depuse la ANI pentru 2021, 2022 și 2023, subiectul a declarat aceste împrumuturi ca fiind contractate de întreprinderea soțului, cu scadența în 2024.

În prima rundă de întrebări, subiectul a confirmat că soțul ei a primit împrumuturile în calitate de persoană fizică. Cu toate acestea, toate împrumuturile au fost utilizate pentru lucrări și cheltuieli aferente întreprinderii acestuia, motiv pentru care ea le-a declarat ca fiind primite de întreprindere. În ceea ce privește scadențele eronate, ea a explicat că acestea se bazau pe datele reale de rambursare. De asemenea, a menționat că această eroare nu afectează situația sa în procedura de reevaluare, deoarece situația financiară a fost evaluată de facto, nu în baza declarațiilor depuse la ANI.

Nedecларarea unui venit de 4.500 MDL obținut din vânzarea remorcii (PTS-9, a/f 1992) și nedecларarea unui excavator (AO 4111), ambele aparținând întreprinderii soțului

Întreprinderea soțului a achiziționat o remorcă PTS-9 (a/f 1992) în 2019 la prețul de 4.380 MDL. Subiectul a declarat acest bun în declarațiile sale pentru anii 2018, 2019 și 2020. Potrivit hotărârii CSM din 20 iunie 2025 și raportului de constatare al ANI nr. 60/05 din 1 martie 2023, subiectul nu a declarat venitul de 4.500 MDL obținut din vânzarea remorcii în declarația anuală pentru 2021.

Conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 22/10 din 22 octombrie 2015, întreprinderea soțului a achiziționat un excavator (AO 4111) în valoare de 69.500 MDL. Subiectul a început să declare acest bun abia în 2018, indicând acel an ca fiind anul achiziției.

În prima rundă de întrebări, subiectul a declarat că remorca a fost vândută unei persoane fizice, R.V., pentru suma de 4.500 MDL, la 25 ianuarie 2021. Întreprinderea soțului a încasat veniturile și le-a inclus în calculul activității întreprinderii după impozitare, sumă care ulterior a făcut parte din venitul personal declarat de soțul acesteia. Subiectul a declarat că includerea sumei de 4.500 MDL ca venit personal al soțului ar fi dus la o dublă declarare.

În ceea ce privește excavatorul, subiectul a afirmat că întreprinderea soțului l-a achiziționat la 29 octombrie 2015. Echipamentul a fost achiziționat demontat și nefuncțional și nu a fost înscris în registrul de stat al vehiculelor, conform procedurii legale. Ulterior, acesta a fost transmis unei persoane fizice fără a genera profit.

3.5.3. Evaluarea Comisiei

Subiectul și-a îndeplinit obligația formală de a depune declarațiile, însă au fost identificate probleme privind conținutul, exactitatea și caracterul complet al informațiilor incluse în declarații.

Potrivit articolului 4 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133/2016, subiectul declarării trebuie să declare veniturile proprii, ale membrilor familiei și ale persoanelor care locuiesc împreună cu el, obținute în anul fiscal precedent.

Conform articolului 2 din Legea nr. 133/2016, venit înseamnă orice beneficiu financiar, indiferent de sursa acestuia, obținut de subiectul declarării, membrii familiei sau partenerul acestuia, atât în țară, cât și în străinătate.

Potrivit articolului 4 alin. (2) din Legea nr. 133/2016, pentru bunurile imobile și mobile dobândite în 2018 și ulterior, subiectul declarării trebuie să indice prețul real plătit și cheltuielile pentru îmbunătățire sau reparație ce depășesc două salarii medii lunare pe economie, precum și valoarea de piață a bunului la data dobândirii. Valoarea de piață este definită ca fiind prețul la care au fost vândute bunuri similare la data dobândirii bunului.

Articolul 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 (în vigoare până la modificarea introdusă prin Legea nr. 34/2025) obliga subiectul declarării să declare datoriile personale, precum și cele ale membrilor familiei sale, inclusiv împrumuturi, gajuri, ipoteci, garanții emise în favoarea terților sau orice altă datorie sau credit, atunci când valoarea acestora depășea echivalentul a zece salarii medii lunare pe economie.

Comisia a constatat că împrumutul de 420.000 MDL obținut de la C.S. a fost rambursat în rate între 2022 și martie 2023. În baza declarațiilor subiectului și a probelor prezentate, precum copiile chitanțelor, soțul subiectului a rambursat integral împrumutul înainte ca aceasta să depună declarația pentru 2022. Articolul 4 alin. (1) lit. k), care obliga subiectul declarării să indice sumele rambursate în cursul anului fiscal precedent, a intrat în vigoare în 2025. Prin urmare, la data de 23 martie 2023, împrumutul fusese rambursat integral, iar subiectul nu era obligată să îl declare pentru anul respectiv.

Subiectul avea obligația de a declara venitul net al soțului său provenit din întreprinderea individuală, dar a declarat în schimb venitul brut al întreprinderii ca venit personal al soțului. Acest lucru a dus la o discrepanță de 3.740.119 MDL între sumele declarate la ANI și cele raportate de soțul său la SFS. În plus, subiectul a declarat doar valoarea contractuală sau de achiziție (confirmată prin facturi) a nouă terenuri agricole și a două vehicule, fără a indica valoarea lor de piață la data achiziției. Argumentul potrivit căruia autoritatea cadastrală nu efectuase încă o evaluare nu este relevant din punct de vedere juridic, deoarece valoarea de piață este definită ca fiind prețul la care erau vândute bunuri similare la data achiziției. În cele din urmă, mai multe împrumuturi primite de soțul său au fost declarate incorect.

Conform articolul 1 alin. (2) din Legea nr. 133/2016, scopul acestei legi este de a stabili măsuri pentru prevenirea și combaterea îmbogățirii nejustificate. Scopul Legii nr. 252/2023 nu este de a sancționa fiecare încălcare de etică, ci mai degrabă de a determina dacă subiecții îndeplinesc criteriile de integritate.

În pofida încălcărilor identificate, Comisia a constatat că informațiile obținute nu sugerează că subiectul ar fi intenționat să ascundă bunuri sau să se eschiveze de la plata impozitelor. Analiza financiară nu relevă neconcordanțe care să sugereze avere inexplicabilă. Omisiunile par să rezulte dintr-o interpretare eronată a cerințelor legale, și nu dintr-un comportament deliberat.

Având în vedere aceste elemente și scopul Legilor nr. 133/2016 și nr. 252/2023, Comisia a concluzionat că încălcările identificate nu ating nivelul de gravitate prevăzut la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

3.5.4. Consiliul Superior al Magistraturii, analizând acest aspect, apreciază ca regretabilă declararea inexactă a unor bunuri ori venituri de către subiectul evaluării, întrucât asemenea omisiuni în declarațiile anuale depuse la ANI denotă un comportament financiar nealiniat standardelor de transparență și integritate inerente funcției de judecător. Cu toate acestea, ținând cont de constatările Comisiei de

evaluare și de informațiile administrate, se reține că aceste neconcordanțe nu indică o intenție de a ascunde bunuri sau de a se sustrage de la achitarea obligațiilor fiscale. În consecință, Consiliul împărtășește concluziile Comisiei potrivit cărora abaterile identificate nu ating gradul de gravitate prevăzut la art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

3.6. Potențiale încălcări ale regulilor de etică în legătură cu deciziile judecătorești ale subiectului

3.6.1. Cauza Keramin

Constatările Comisiei din raportul de evaluare inițială

Comisia a constatat că decizia judiciară în cauza Keramin, deși contrară normelor procedurale și de drept material, reflectă mai degrabă o eroare profesională, decât o încălcare gravă a criteriului etic prevăzut la articolul 11 alin. (2) lit. a). În evaluarea inițială, cauza a fost numită „cauza disciplinară”.

Constatările CSM (Hotărârea din 20 iunie 2025, § 3.6.5.)

CSM nu a fost de acord cu constatările formulate, considerându-le neconvingătoare. CSM a făcut referire la constatările CSJ (decizia din 16 iunie 2021, §§ 31–32), care a stabilit că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021, astfel cum figurează în dosarul cauzei, diferă de cel pronunțat în ședință publică, încălcând astfel normele procedurale.

CSM a menționat, de asemenea, că modul de pronunțare și ulterior de redactare a hotărârii scrise, prin înlăturarea unei părți din obligațiile financiare ale pârâtului, urmează a fi examinat suplimentar sub aspectul unui potențial caracter arbitrar în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Constatările Comisiei în cadrul reevaluării

A.B. a ocupat funcția de administrator al societății „Keramin” SRL de la înființarea acesteia până la 6 martie 2018. În 2009, societatea i-a acordat lui A.B. asistență financiară în valoare totală de 10.138.598 MDL, în baza a trei contracte, înregistrate ca investiții pe termen lung în părți afiliate.

În același an, „Keramin” SRL a înființat filiala „Keramin-Invest” în Regiunea Transnistreană a Republicii Moldova. A.B. (în calitate de creditor) și „Keramin-Invest” (în calitate de debitor) au semnat trei contracte de asistență financiară în valoare totală de 900.000 USD. Un audit a confirmat că fondurile au fost transferate către „Keramin-Invest” și utilizate pentru rambursarea împrumuturilor acesteia.

Datoria „Keramin-Invest” față de A.B. a rămas neschimbată până în iulie 2015, când au început rambursările. A.B. a rambursat concomitent datoria către „Keramin” SRL, rambursând 451.090 USD până în 2018, rămânând o restanță de 450.529 USD.

În decembrie 2018, „Keramin” SRL a acționat-o în judecată pe A.B. solicitând anularea contractelor din 2009 (pentru lipsa aprobării acționarilor), recuperarea a 450.529 USD și cheltuieli de judecată.

În 2020, acționarul majoritar (51 %), „Keramin” SA (Belarus), a depus o cerere conexă, solicitând 229.770 USD despăgubiri (profit nedistribuit), 412.764 USD dobânzi și cheltuieli.

Instanța de fond a respins ambele cereri, a constatat că contractele erau valabile și a confirmat că A.B. acționase ca intermediar și nu în interes personal. Aceasta s-a bazat și pe o ordonanță a procurorului prin care a încetat procedura penală împotriva acesteia.

La 26 ianuarie 2021, Curtea de Apel, cu subiectul ca judecător raportor, a anulat hotărârea, a declarat nule contractele și anexele și a dispus restituirea. Hotărârea pronunțată public a obligat-o pe A.B. să plătească:

- către „Keramin” SA – 642.545,09 USD și 87.500 MDL;
- către „Keramin” SRL – 619.070 USD și 87.500 MDL.

Cu toate acestea, pretențiile în favoarea „Keramin” SA au fost eliminate în decizia scrisă finală. Paragrafele 121 și 125 din decizie menționau că pretențiile „Keramin” SA se suprapuneau cu cele ale „Keramin” SRL, ceea ce a dus la excluderea lor.

La 16 iunie 2021, CSJ a anulat această decizie și a trimis cauza la rejudecare în fața unui alt complet. CSJ a constatat că decizia scrisă nu corespundea cu dispozitivul pronunțat în ședință. Prin urmare, decizia scrisă, a fost adoptată cu încălcarea normelor de procedură.

CSJ a criticat, de asemenea, motivarea curții de apel ca fiind neclară, în special constatarea potrivit căreia fondurile au fost „scoase din Republica Moldova”. CSJ a considerat, de asemenea, că contractele nu puteau fi considerate nule (nulitate absolută).

În urma rejudecării cauzei în octombrie 2021, Curtea de Apel a respins cererile „Keramin” SRL și „Keramin” SA, iar CSJ a declarat inadmisibil recursul ulterior.

Explicațiile subiectului

Subiectul a susținut că, în cauza Keramin, nu a existat o modificare a soluției în sine, ci o inadvertență care constituia o „eroare materială” care putea fi corectată în temeiul articolului 249 din Codul de procedură civilă (în continuare „CPC”). Ea a comparat situația cu o discrepanță între procesul-verbal scris al ședinței și înregistrarea audio.

Subiectul a menționat că CSM a constatat anterior o abatere disciplinară, dar a încetat procedura din cauza prescripției, decizie pe care ea a contestat-o la CSJ. Subiectul a susținut, de asemenea, că decizia CSM de a dispune o analiză suplimentară, constatând în același timp o încălcare disciplinară, pare să echivaleze cu o răspundere repetată pentru aceleași fapte.

Potrivit subiectului, decizia CSJ din 16 iunie 2021 a recunoscut implicit că discrepanța reprezenta o eroare corectabilă, iar faptul că dosarul nu a fost remis pentru corectare nu dovedea contrariul.

Invocând jurisprudența Curții Constituționale, subiectul a susținut că judecătorii pot fi trași la răspundere disciplinară numai în caz de intenție sau neglijență gravă. Aceasta a reiterat că nu poate fi trasă la răspundere personală pentru o decizie adoptată în complet și a subliniat că orice eroare a fost în cele din urmă corectată prin exercitarea căii de atac.

Când a fost întrebată dacă instanța a întreprins măsuri pentru a corecta discrepanța, subiectul a declarat că nu a fost depusă nicio cerere, iar instanța nu a știut despre problemă. Ea a recunoscut că a avut loc doar o eroare de redactare, care a trecut neobservată de complet.

În explicațiile suplimentare furnizate la 14 octombrie 2025 și în cadrul ședinței, subiectul a reiterat declarațiile anterioare.

Evaluarea Comisiei

Articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023 acoperă două elemente distincte. Primul se referă la încălcări grave ale regulilor de etică și profesionale în

ultimii cinci ani, iar al doilea se referă la emiterea unor acte arbitrare în ultimii zece ani.

În procedura de evaluare inițială, Comisia a analizat cauza Keramin sub aspectul primului element - o potențială încălcare a regulilor de etică. CSM, însă, a solicitat o analiză sub aspectul caracterului arbitrar în temeiul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

În general, Comisia a indicat că aplică acest element actelor emise de subiecți care au condus la constatări ale CtEDO privind încălcarea Convenției, ceea ce nu sa întâmplat în prezenta cauză.

Criteriul de arbitrar prevăzut de articolul 11 alin. (2) lit. a) impune ca CtEDO să fi constatat anterior că o decizie similară era contrară Convenției. Nu a fost identificată o astfel de hotărâre anterioară. Deși în *cauza Paliouras și alții împotriva Greciei* (nr. 51031/16, 51040/16, 51054/16, 10 septembrie 2024), CtEDO a examinat problema contradicțiilor în textul unei hotărâri, aceasta a fost pronunțată ulterior deciziei din 2021 și, prin urmare, nu poate fi considerată jurisprudență „anterioară” în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a).

În consecință, Comisia a reevaluat conduita subiectului în cauza Keramin sub aspectul unei încălcări grave a regulilor de etică și de conduită profesională prevăzute la articolul 11 alin. (2) lit. a).

Articolul 249 din CPC prevede că: (1) „După pronunțarea hotărârii, instanța care a adoptat-o nu este în drept să o anuleze nici să o modifice. (2) La cererea participanților la proces sau din oficiu, instanța corectează greșelile sau omisiunile din hotărâre care țin de nume, calitatea procesuală, orice alte erori materiale sau de calcul evidente. (2²) În cazul în care cererea privind corectarea greșelilor sau omisiunilor se referă la actele emise de instanța de apel sau de recurs, aceasta se soluționează de instanța respectivă”.

În prezenta cauză, Curtea de Apel, cu subiectul în calitate de judecător raportor, a pronunțat o decizie prin care a admis ambele cereri și a obligat pârâtul să plătească două sume substanțiale către două entități diferite. Cu toate acestea, în decizia scrisă, obligația față de una dintre entități a fost exclusă.

În temeiul prevederilor legale aplicabile, a circumstanțelor cauzei și a constatărilor CSJ, în opinia Comisiei, discrepanța în valoare de 642.000 USD nu pare a fi o „eroare materială” susceptibilă de a fi corectată în temeiul articolului 249 din CPC.

Mai mult, articolul 249 alin. (22) din CPC prevede că, în cazul în care greșelile sau omisiunile se referă la acte emise de instanța de apel sau de recurs, acestea trebuie corectate de aceeași instanță. CSJ nu a remis cauza Curții de Apel pentru corectare. Deși subiectul a susținut că aceasta nu demonstrează că discrepanța nu ar fi fost o eroare materială, acesta nu a furnizat o explicație plauzibilă pentru această neconcordanță.

Contrar afirmațiilor subiectului, CSJ nu a calificat problema ca fiind o eroare materială, dimpotrivă, a reținut că: „având în vedere că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel”.

În răspuns la întrebarea Comisiei dacă instanța a întreprins măsuri pentru a corecta eroarea, așa cum ar fi necesar în mod normal în cazul unei erori materiale,

subiectul a declarat că niciuna dintre părți nu a solicitat corectarea, iar instanța nu a știut despre existența acestei diferențe.

Comisia a remarcat că „Keramin” SA, partea dezavantajată de versiunea scrisă a deciziei, nu a ridicat problema diferenței, aceasta fiind identificată de A.B., a cărei poziție a fost îmbunătățită prin decizia scrisă. Mai mult, potrivit materialelor cauzei, nici „Keramin” SRL, nici „Keramin” SA nu au contestat decizia.

În cele din urmă, faptul că decizia a fost emisă de un complet de judecată nu înlătură răspunderea individuală a fiecărui judecător care a semnat-o.

Cu toate acestea, Comisia a conchis că deși diferența dintre versiunea pronunțată și cea scrisă a deciziei avea un caracter substanțial și vizibil, nu există probe care să sugereze că aceasta a rezultat dintr-o conduită intenționată. Mai mulți factori contextuali susțin această concluzie.

Orice modificare intenționată a deciziei ar fi fost ușor de depistat și ar fi avut o utilitate practică redusă, având în vedere că decizia urma să fie examinată de CSJ. În plus, existența unei înregistrări audio și pronunțarea publică a dispozitivului fac, de asemenea, improbabilă ipoteza unei modificări deliberate. Diferența a fost remediată ulterior prin recurs și rejudecare, fără prejudicii durabile aduse părților.

Cu referire la acest aspect, Comisia a considerat că informațiile disponibile indică mai degrabă o iregularitate procedurală gravă, rezultată din neglijență profesională sau dintr-o verificare internă deficitară, decât o încălcare gravă a regulilor de etică și de conduită profesională în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Aprecierea Consiliului Superior al Magistraturii

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, analizând circumstanțele expuse, se raliază integral constatărilor de fapt și aprecierilor juridice ale Comisiei de evaluare și îi acceptă concluziile. Consiliul reține că diferențele dintre dispozitivul pronunțat și forma scrisă a deciziei constituie o neregularitate procedurală gravă, generată de neglijență și insuficientă rigoare profesională. Totodată, în absența unor probe care să indice existența unei conduite intenționate, Consiliul admite concluzia Comisiei de evaluare că faptele nu întrunesc elementele unei încălcări grave a normelor de etică, în sensul art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

3.6.2. Cauza Caravita

Constatările Comisiei din raportul de evaluare inițială

Comisia a constatat că decizia subiectului ridică îngrijorări legitime, în special în ceea ce privește neregulile procedurale și nerespectarea prevederilor legale obligatorii. Cu toate acestea, Comisia a concluzionat că aceste aspecte reflectă mai degrabă deficiențe profesionale decât o încălcare gravă a standardelor etice prevăzute la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Constatările CSM (Hotărârea din 20 iunie 2025, § 3.6.6.)

CSM a menționat că, în ceea ce privește deciziile pronunțate în cauza Caravita, consideră relevante constatările din decizia irevocabilă a CSJ din 3 noiembrie 2021. CSM a menționat că din raport nu rezultă clar dacă Comisia cel puțin a examinat constatările privind deciziile ca fiind arbitrarie sau vădit nerezonabile.

CSM a subliniat constatările CSJ potrivit cărora recalificarea apelului de către Curtea de Apel, din oficiu, în recurs, a fost abuzivă, nu avea temei legal și nu a fost solicitată de părți. CSJ a constatat, de asemenea, că decizia din 1 iulie 2021 era viciată.

În plus, CSM a constatat că subiectul a modificat componența completului care a examinat fondul cauzei la 1 iulie 2021, cu încălcarea normelor privind formarea completelor și înlocuirea membrilor acestora.

Acesta a subliniat că aceste acțiuni urmează a fi analizate în contextul funcției subiectului de președinte interimar al Curții de Apel și că, în cadrul reevaluării, Comisia urma să clarifice toate îndoielile, fie confirmându-le, fie infirmându-le, luând în considerare decizia irevocabilă a CSJ.

Constatările Comisiei în cadrul reevaluării

La 15 septembrie 2016, instanța a dispus dizolvarea societății Caravita în vederea lichidării, iar lichidatorul a organizat o licitație publică pentru vânzarea a 226 ha de teren agricol, câștigată de societatea „CVC E.”.

Fostul administrator, V.R., a contestat rezultatele licitației. Prin încheierea din 12 februarie 2020, Curtea de Apel a constatat că lichidarea nu a fost dispusă în temeiul Legii insolvenței, dar în temeiul hotărârii instanței de judecată. În consecință, normele privind insolvența erau inaplicabile, iar cauza trebuia examinată în ordine contencioasă de instanța de drept comun. La 16 noiembrie 2020, instanța de fond a respins cererea lui V. R. ca neîntemeiată.

V.R. a declarat apel, iar la 24 februarie 2021, Curtea de Apel a admis apelul spre examinare. Cu toate acestea, la 25 mai 2021, completul nr. 4 (A. Pahopol, R. Pulbere și O. Cojocar) au reclasificat din oficiu apelul în recurs, argumentând că licitația ar fi avut legătură cu procedura de executare și, prin urmare, ar fi trebuit examinată prin încheiere, nu prin hotărâre.

La 1 iulie 2021, subiectul, în calitate de președinte interimar al Curții de Apel, a modificat componența completului nr. 4 prin două încheieri consecutive. Completul reconstituit (subiectul, M. Anton și O. Cojocar) a anulat hotărârea primei instanțe și rezultatele licitației, constatând neconformitatea acesteia cu cerințele legale. Deși această decizie era irevocabilă, „CVC E.” a contestat atât decizia pe fond, cât și încheierea de reclasificare la CSJ, invocând încălcări procedurale grave.

La 3 noiembrie 2021, CSJ a admis argumentele „CVC E.”, constatând că reclasificarea nu avea temei legal, nu a fost solicitată de părți și era abuzivă. Instanța a constatat, de asemenea, că decizia din 1 iulie 2021 era viciată, iar mențiunea din dispozitiv privind caracterul irevocabil era, de asemenea, abuzivă. CSJ a reținut că instanța de apel a încălcat accesul echitabil la justiție a părților, a anulat deciziile Curții de Apel și a trimis cauza la reexaminare.

După reexaminare, Curtea de Apel a respins apelul lui V.R., iar ulterior CSJ a menținut această decizie, confirmând legalitatea licitației.

Cauza Caravita vizează trei aspecte:

- reclasificarea apelului în recurs;
- soluționarea cauzei printr-o decizie irevocabilă;
- modificarea completului de judecată.

Comisia a indicat că în procedura de reevaluare, reclasificarea apelului și soluționarea cauzei prin decizie irevocabilă nu au fost examinate, deoarece subiectul a oferit explicații detaliate în evaluarea inițială.

Explicațiile subiectului în evaluarea inițială

Fiind întrebată dacă Curtea de Apel a luat în considerare alte opțiuni decât soluționarea cauzei printr-o decizie irevocabilă, subiectul a explicat că instanța de

apel nu are competența de a examina sau de a anula propriile încheieri. Această competență aparține exclusiv CSJ. Prin urmare, ea s-a considerat obligată să examineze cauza ca recurs, întrucât aceasta fusese deja reclasificată la 25 mai 2021. Subiectul a menționat că nu a participat la decizia de reclasificare. Subiectul a adăugat că, la examinarea cauzei, instanța a aplicat normele procedurale care reglementează examinarea recursurilor.

Reclasificarea apelului în recurs (încheierea din 25 mai 2021)

CSJ a reținut că reclasificarea nu avea nicio justificare legală și era abuzivă. Deși CSM a menționat că subiectul ar fi participat la decizia de reclasificare, Comisia a observat că subiectul nu a participat la încheierea din 25 mai 2021. În consecință, responsabilitatea pentru acest act procedural nu îi poate fi atribuită.

Soluționarea cauzei printr-o decizie irevocabilă (1 iulie 2021)

În urma reclasificării, subiectul a participat la examinarea cauzei și a anulat hotărârea primei instanțe printr-o decizie irevocabilă.

Potrivit articolului 427 din CPC, atunci când examinează un recurs împotriva unei încheieri, instanța este în drept: (1) să respingă recursul și să mențină încheierea; (2) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare; sau (3) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema.

Deși Curtea de Apel nu are competența de a anula sau modifica propria încheiere, dispoziția de mai sus sugerează că instanța avea alternative la emiterea unei decizii irevocabile, inclusiv trimiterea cauzei la rejudecare. În final, CSJ a constatat că mențiunea privind caracterul irevocabil era abuzivă.

Comisia a indicat că nu evaluează legalitatea hotărârilor judecătorești, dar mai degrabă implicațiile lor etice. Deși caracterul irevocabil al deciziei din 1 iulie 2021 este discutabil, în special în lumina opțiunilor prevăzute la articolul 427 din CPC, acest aspect, în opinia Comisiei, părea mai degrabă o chestiune de interpretare și aplicare eronată a legii decât o problemă de integritate în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a). Cu toate acestea, Comisia a evaluat acest aspect împreună cu modificarea completului.

Modificarea completului

După reînregistrarea apelului în recurs, cauza a rămas aparent repartizată Completului nr. 4 al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ (în continuare „completul nr. 4”), compus din judecătorii A. Pahopol (președinte), R. Pulbere și O. Cojocaru.

La 1 iulie 2021, în calitate de președinte interimar al Curții de Apel, subiectul a emis două încheieri consecutive:

- prima a înlocuit-o pe Pulbere cu Anton, invocând concediul medical. Prin aceeași încheiere, Anton a fost desemnată și președinte al completului în locul lui Pahopol;

- a doua l-a înlocuit pe Pahopol cu subiectul, pe motiv că Pahopol a refuzat să facă parte din completul reconfigurat mai devreme în aceeași zi.

În aceeași zi, Pahopol a depus o cerere scrisă subiectului. El a susținut că subiectul modificase deja componența completului la 28 iunie 2021 pentru examinarea altei cauze. La 30 iunie 2021, acesta își exprimase deja dezacordul față de înlocuirea sa ca președinte al completului cu Anton, pe care o considera contrară dispoziției din 30 decembrie 2020.

El a reiterat că nu va participa în completele prezidate de Anton, pe care o considera numită în mod ilegal și ofensator în adresa sa. Pahopol a subliniat că Anton era deja președinte al unui alt complet și avea ședințe programate pentru 1 iulie 2021. În consecință, când subiectul a modificat din nou completul la 1 iulie 2021 și l-a înlocuit ca președinte al completului cu Anton, acesta a refuzat să participe la examinarea cauzei, afirmând că completul a fost constituit cu încălcarea legii.

Explicațiile subiectului în procedura de reevaluare

În prima rundă de întrebări, subiectul a explicat că înlocuirea lui Pulbere cu Anton a fost efectuată în temeiul punctului 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, aprobat de CSM prin hotărârea nr. 111/5 din 5 februarie 2013 (în continuare „Regulamentul privind completele de judecată”), întrucât se baza pe un concediu medical. Ea a adăugat că Anton a fost numită deoarece era disponibilă și nu avea dosare în examinare.

În ceea ce privește înlocuirea lui Pahopol cu Anton în calitate de președinte al completului, subiectul a declarat că, deși experiența lor profesională era aproximativ aceeași, Anton avea abilități de comunicare mai bune decât Pahopol.

În ceea ce privește înlocuirea lui Pahopol cu ea însăși, subiectul a declarat că acesta a refuzat să participe la examinarea cauzelor în cadrul completului modificat. Ea a intervenit în componența completului pentru a dezamorsa conflictul între judecători care se acuzau reciproc de trădare, descriind situația ca fiind una fără precedent.

Subiectul a menționat că modificarea completelor era o practică obișnuită și că CSM a analizat situația fără a constata vreo abatere disciplinară. Măsura avea scopul de a rezolva conflictul și de a proteja imaginea sistemului judiciar.

În explicațiile suplimentare din 15 octombrie 2025, subiectul a declarat că, în cadrul Curții de Apel, există o practică constantă potrivit căreia judecătorul raportor este responsabil de introducerea în PIGD a modificărilor privind componența completelor de judecată. Judecătorul raportor este, de asemenea, responsabil de anexarea la dosar a extraselor și a încheierilor de modificare relevante.

În cadrul audierii în procedura de reevaluare, subiectul a adăugat că Pahopol era vorbitor de limbă rusă, în timp ce Anton era vorbitoare de limba română, și înlocuirea a urmărit și asigurarea unei examinări mai eficiente a cauzelor, având în vedere numărul mare de dosare aflate pe rol.

În răspuns la întrebarea dacă avea autoritatea de a modifica dispoziția președintelui Curții de Apel, subiectul a declarat că nu a fost un act de depășire a atribuțiilor. Ea a explicat că intervenția sa avea scopul de a dezamorsa un conflict și de a asigura o examinare mai eficientă a cauzelor. Ea a menționat, de asemenea, că Pahopol acceptase anterior înlocuiri similare fără obiecții, ridicând obiecții doar în acest caz particular.

În răspuns la întrebarea Comisiei de ce s-a desemnat pe sine în complet, și nu un alt judecător, subiectul a explicat că situația a avut loc în perioada concediilor de vară, când alți judecători nu erau disponibili. Ea a adăugat că discuțiile dintre membrii completului au generat tensiuni și suspiciuni și că nu a avut altă alternativă, fiind nevoită să aleagă între a permite ca problema să devină publică sau a interveni personal în complet.

Evaluarea Comisiei

Articolul 61 alineatele (1) și (1¹) din Legea nr. 514/1995 privind organizarea judecătorească (în continuare „Legea nr. 514/1995”) prevăd că: „Activitatea de judecare a cauzelor se desfășoară cu respectarea principiului distribuirii aleatorii a dosarelor prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Constituirea completelor de judecată și desemnarea președinților acestora se fac la începutul anului prin dispoziție a președintelui instanței. Schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui instanței judecătorești și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii. Încheierea motivată privind schimbarea membrilor completului se anexează la materialele dosarului.”

Potrivit punctelor 5-13 din Regulamentul privind completele de judecată, completele sunt constituite în prealabil, fie permanent, fie ad-hoc, iar componența lor este confirmată prin dispoziția președintelui. Aceste complete trebuie constituite pe baza unor criterii obiective, transparente și imparțiale, iar modificarea lor este strict limitată la temeiurile enumerate la punctul 14 din regulament.

Punctul 14 din Regulamentul privind completele de judecată prevede că schimbarea membrilor completului se impune în cazul în care există unul dintre temeiurile: a) boală îndelungată; b) deces; c) eliberare din funcție; d) abținere; e) recuzare; f) detașare; g) transferare; h) promovare; i) suspendare din funcție; j) incompatibilități.

Articolul 2 din Regulamentul privind modul de distribuire aleatorie a dosarelor pentru examinare în instanțele judecătorești, aprobat prin hotărârea CSM nr. 110/5 din 5 februarie 2013 (în continuare „Regulamentul privind distribuirea aleatorie”), prevede: „Distribuirea aleatorie a dosarelor se efectuează conform prevederilor art. 61 din Legea privind organizarea judecătorească, art. 344 Cod de procedură penală și art. 168 Cod de procedură civilă, fiind obligatorii pentru toate instanțele judecătorești.”

Articolul 8 din Regulamentul privind distribuirea aleatorie prevede: „În cazul în care judecătorul pleacă în concediu anual de odihnă pentru o perioadă care depășește jumătate din durata totală a concediului anual de odihnă pentru anul curent, președintele instanței dispune, printr-o încheiere motivată, blocarea (bifarea) acestuia cu 5 zile calendaristice înainte de plecarea în concediu, iar deblocarea judecătorului se va face din ziua revenirii la serviciu, cu excepția Curții Supreme de Justiție. Președintele instanței poate dispune deblocarea (bifarea) temporară a judecătorului și în alte cazuri justificate, cu emiterea unei încheieri motivate.”

Conform Dispoziției nr. 48 din 30 decembrie 2020 privind componența colegiilor, constituirea completelor de judecată, și desemnarea președinților acestora în cadrul Curții de Apel Chișinău pentru anul 2021 (în continuare „Dispoziția nr. 48”), Completul nr. 4 a fost format din judecătorii Pahopol (președinte), Pulbere și Cojocaru.

În conformitate cu punctul 5.2 din aceeași dispoziție: „În cazul necesității înlocuirii unui judecător al completului constituit conform prezentei dispoziții și care nu este raportor într-o cauză concretă, schimbarea lui se va opera aleatoriu prin Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor, iar fișa de repartizare va constitui temeiul examinării cauzei în componența completului de judecată din care a făcut parte judecătorul înlocuit.”

Potrivit articolului 6 alin. (1) din Convenție, un tribunal trebuie întotdeauna să fie „instituit prin lege”. Expresia „instituit prin lege” acoperă nu doar temeiul juridic pentru însăși existența unui „tribunal”, dar și respectarea de către instanță sau tribunal a normelor specifice care îl guvernează și a componenței completului în fiecare cauză (*Guðmundur Andri Ástráðsson împotriva Islandei*, nr. 26374/18, 1/12/2020, § 223).

Conform articolului 6 alin. (2) din Codul de etică și conduită al judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Judecătorilor nr. 8 din 11 septembrie 2015 (modificat prin hotărârea nr. 12 din 11 martie 2016), judecătorul trebuie să se abțină de la orice comportament, acțiune sau manifestare, care ar putea prejudicia încrederea publicului în sistemul judecătoresc.

Modificarea completului la 1 iulie 2021 a implicat trei elemente. Primul, înlocuirea lui Pulbere cu Anton. Al doilea, înlocuirea lui Pahopol din funcția de președinte al completului cu Anton. Și al treilea, înlocuirea lui Pahopol cu subiectul (auto-înlocuire).

La 29 august 2025, Casa Națională de Asigurări Sociale a confirmat că Pulbere s-a aflat în concediu medical în perioada 15 iunie 2021 - 26 august 2021 (prelungit la 25 iunie 2021 până la 2 august 2021), confirmând că absența sa a acoperit o perioadă îndelungată.

În scrisoarea din 1 septembrie 2025, CSM a clarificat că noțiunea de „boală îndelungată” nu are o definiție autonomă și trebuie interpretată în lumina Legii nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Acesta a adăugat că un judecător aflat în concediu medical o perioadă limitată (de exemplu, 5-20 de zile) nu implică imediat schimbarea completului, întrucât ședințele pot fi amânate până la întoarcerea judecătorului; cu toate acestea, în alte situații (e.g. expirarea detenției), membrul completului care se află în imposibilitate de examinare a cauzelor în baza unui act procesual al președintelui/vicepreședintelui instanței este înlocuit cu un alt judecător selectat de PIGD. Pentru unele situații pot fi constituite și complete ad-hoc.

În consecință, înlocuirea lui Pulbere conform Comisie de evaluare, părea să fi fost efectuată în conformitate cu punctul 14 lit. a) din Regulamentul privind completele de judecată, deși aceasta nu a fost realizată aleatoriu prin Programul integrat de gestionare a dosarelor (denumit în continuare „PIGD”), așa cum prevedea dispoziția președintelui privind constituirea completelor de judecată.

În ceea ce privește înlocuirea lui Pahopol din funcția de președinte al completului cu Anton, subiectul a declarat că aceasta a urmărit o examinare mai eficientă a cauzelor. Deși aveau o experiență profesională similară, Anton ar fi avut abilități de comunicare mai bune.

În scrisoarea din 1 septembrie 2025, CSM a menționat că Regulamentul privind completele de judecată nu reglementează în mod expres procedura de schimbare a președintelui completului. Cu toate acestea, acesta prevede că numirea inițială se face de către președintele instanței, ținând cont de criterii obiective precum abilitățile organizatorice, autoritatea profesională și absența sancțiunilor disciplinare.

Schimbarea președintelui completului trebuie să fie efectuată printr-un act procedural al președintelui instanței, aplicând aceleași criterii obiective. Motivele

pot include temeiurile generale de schimbare a membrilor completului, prevăzute la punctul 14 din Regulamentul privind completele de judecată, precum și considerente manageriale necesare pentru a asigura buna funcționare a instanței. Actul de înlocuire trebuie comunicat judecătorilor și înregistrat în PIGD, în conformitate cu principiul transparenței (§ 7 din Regulament).

Deși Regulamentul privind completele de judecată nu prevede în mod expres procedura de înlocuire a președintelui completului, o astfel de măsură nu poate fi dispusă în mod arbitrar. Dispoziția nr. 48 prin care Pahopol a fost desemnat președinte al completului era în vigoare. Înlocuirea sa nu s-a bazat pe niciunul dintre temeiurile prevăzute la punctul 14 din Regulamentul privind completele de judecată și, aparent, nici pe considerente manageriale necesare pentru buna funcționare a instanței, astfel cum a menționat CSM. Subiectul a invocat abilitățile de comunicare în cadrul procedurii de reevaluare, însă încheierea nu conține nicio indicație că Pahopol nu și-ar fi exercitat corespunzător atribuțiile de președinte al completului.

În final, potrivit subiectului, aceasta l-a înlocuit pe Pahopol cu ea însăși pentru a disipa conflictul și a gestiona o situație fără precedent. Ea a menționat, de asemenea, că refuzul lui Pahopol a fost pur formal.

Regulamentul privind completele de judecată prevede o listă exhaustivă a temeiurilor pentru modificarea unui complet de judecată. Refuzul unui judecător de a participa la ședință sau la examinarea unei cauze nu se regăsește printre acestea.

Situația creată de refuzul lui Pahopol de a participa la examinarea cauzei poate fi una fără precedent. Cu toate acestea, punctul 5.2 din dispoziția nr. 48 prevedea că înlocuirea oricărui membru al completului, care nu este judecătorul raportor, trebuie să fie efectuată prin PIGD.

Subiectul a explicat necesitatea înlocuirii lui Pahopol, însă nu a explicat de ce aceasta nu a fost realizată în conformitate cu procedura prevăzută. Mai mult, nici înlocuirea lui Pulbere cu Anton nu s-a efectuat prin PIGD.

Subiectul a menționat că era vară și că mulți judecători se aflau în concediu. Cu toate acestea, în conformitate cu Regulamentului privind distribuirea aleatorie (§ 120), judecătorii aflați în concediu pot fi blocați în sistemul PIGD.

În plus, deși refuzul lui Pahopol ar putea fi considerat fără precedent, materialele prezentate de subiect, în special scrisoarea lui Pahopol adresată acesteia la 1 iulie 2021, indică faptul că refuzul său a fost determinat de înlocuirea sa din funcția președinte al completului cu Anton.

Aceeași scrisoare arată că Pahopol își exprimase deja dezacordul cu privire la numirea lui Anton în funcția de președinte al completului. Cu toate acestea, prin încheierea din 1 iulie 2021, subiectul a numit-o din nou pe Anton președinte al completului.

După cum s-a menționat anterior, nici încheierea, nici explicațiile oferite de subiect nu par să se încadreze în situațiile descrise de CSM pentru schimbarea președintelui completului. În cele din urmă, potrivit materialelor prezentate de subiect, aceasta a notificat CSM cu privire la situație abia la 3 august 2021. Potrivit subiectului, CSM a restituit materialele fără a lua o decizie formală.

Gravitatea situației este accentuată de faptul că acest complet modificat a examinat fondul cauzei și a pronunțat o decizie irevocabilă. Modificarea completului chiar în ziua ședinței, urmată de examinarea cauzei în lipsa părților, poate încălca garanțiile unui proces echitabil prevăzute de articolul 6 din Convenție.

În *cauza Kontalexis c. Greciei* (nr. 59000/08, 31 mai 2011, §§ 42-44), înlocuirea unui judecător în ziua ședinței fără o justificare legală a fost considerată o încălcare a acestei garanții. De asemenea, în *cauza DMD Group A.S. împotriva Slovaciei* (nr. 19334/03, 5 octombrie 2010, §§ 62– 72), președintele unei instanțe a redistribuit o cauză către sine, contrar regulilor de distribuire, ceea ce a condus la o încălcare a articolului 6 § 1.

Luând în considerare toate circumstanțele, la momentul evenimentelor, subiectul exercita funcția de președinte interimar al instanței de doar cincisprezece zile, ceea ce constituie o circumstanță atenuantă. Refuzul lui Pahopol de a participa la examinarea cauzei nu era prevăzut de prevederile legale aplicabile, și aparent o astfel de situație nu s-a mai produs anterior. De asemenea, nu pare să existe o bază legală expresă pentru înlocuirea președintelui completului. În același timp, având în vedere că președintele instanței este competent să facă numiri, se poate interpreta că acesta are și autoritatea de a le modifica. Absența unei proceduri clare și previzibile pentru o astfel de modificare constituie un element în favoarea subiectului. Comisia nu a identificat indicii sau probe care să sugereze un comportament neetic din partea subiectului.

Prin urmare, acțiunile subiectului în această cauză, conform Comisiei de evaluare, ar părea să constituie o eroare procedurală, managerială și profesională, mai degrabă decât o încălcare gravă a eticii judiciare, în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Aprecierea Consiliului

În baza circumstanțelor analizate, CSM confirmă că faptele reținute reprezintă o eroare procedurală și managerială, determinată de lipsa unei reglementări clare și de contextul exercitării funcției de președinte interimar, și nu un comportament neetic ori de natură să afecteze imparțialitatea sau prestigiul justiției. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii se aliniază constatărilor Comisiei și acceptă concluzia că subiectul nu a comis o abatere etică gravă care să se ridice la nivelul unei încălcări prevăzute de art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

3.7. Implicarea în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

3.7.1. Constatările Comisiei din raportul de evaluare inițială

Pe baza informațiilor furnizate de Agentul Guvernamental, Comisia a examinat deciziile subiectului în cincisprezece cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „CtEDO”). Comisia a constatat că opt dintre acestea erau în afara perioadei de evaluare de 10 ani, două au fost radiate de pe rol, iar în patru cauze deciziile subiectului fie nu aveau legătură cu constatările CtEDO, fie făceau parte dintr-o problemă sistemică mai amplă. Doar o singură decizie, în *cauza Bocșa c. Republicii Moldova* (nr. 6147/18, 4 aprilie 2023), a fost considerată arbitrară. Comisia a concluzionat că nepromovarea evaluării pe baza acestei unice cauze nu ar fi proporțională.

3.7.2. Constatările CSM (hotărârea din 20 iunie 2025, § 3.7.3, 3.7.4.)

CSM a confirmat constatările Comisiei (§ 3.7.3. din hotărârea CSM). În ceea ce privește *cauza Bocșa*, CSM a considerat justificată concluzia Comisiei că o singură decizie arbitrară a subiectului, luată separat, nu ar putea constitui un temei suficient pentru nepromovare, având în vedere consecințele unei asemenea constatări. Totodată, CSM a menționat că nivelul de gravitate urmează a fi apreciat

în ansamblu, inclusiv prin raportare la alte cauze care ar putea fi identificate în cadrul reevaluării.

CSM a menționat că, în cadrul reevaluării, Comisia urmează să clarifice toate dubiile menționate mai sus prin prisma articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023, având în vedere existența unor decizii irevocabile, precum cele din *cauzele Caravita și Keramin*, care urmează să fie confirmate, sau infirmate de Comisie (§ 3.7.5. din decizia CSM).

3.7.3. Constatările Comisiei în cadrul reevaluării

În temeiul hotărârii CSM, Comisia a solicitat Agentului Guvernamental informații actualizate. La 14 iulie 2025, acesta a transmis informații privind șase cauze noi care nu au fost examinate în evaluarea inițială:

- *Mereacre și alții c. Republicii Moldova* (nr. 9353/13, 11785/13, 18691/13, 30737/13, 30784/13, 41136/13, 42391/13 și 48098/13), 18 ianuarie 2024;
- *Tasoncom S.R.L. c. Republicii Moldova* (nr. 59627/15), 22 octombrie 2024;
- *Ungureanu c. Republicii Moldova* (nr. 5629/21), 17 octombrie 2024;
- *Străisteanu și Străistean c. Republicii Moldova* (nr. 13114/22), 21 noiembrie 2024;
- *Ditmansen Mîndru c. Republicii Moldova* (nr. 5190/22), 23 ianuarie 2025;
- *Paslari c. Republicii Moldova* (nr. 7401/23), 5 decembrie 2024.

Cauzele Ungureanu, Străisteanu și Străistean și Paslari au fost radiate de CtEDO fie urmare a unei reglementări amiabile, fie în baza unei declarații unilaterale, fie au fost declarate inadmisibile. În consecință, Comisia a menționat că nu a analizat deciziile emise de subiect în aceste trei cauze.

Cauza Mereacre și alții a vizat opt cereri privind neexecutarea unor hotărâri definitive obligând autoritățile publice să furnizeze locuințe reclamantilor. Într-una dintre cereri (nr. 9353/13), subiectul a emis o decizie la 21 noiembrie 2012. Deoarece această decizie nu se încadrează în perioada de 10 ani, ea nu a fost examinată.

Prin urmare, Comisia a menționat că a analizat implicarea subiectului în *cauzele Ditmansen Mîndru și Tasoncom S.R.L.*, aplicând criteriile prevăzute la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

3.7.4. Cauza Ditmansen Mîndru c. Republicii Moldova (nr. 5190/22, 23 ianuarie 2025)

Cauza se referă la durata excesivă a procedurilor civile (7 ani și 7 luni) și la ineficiența remediei intern instituit prin Legea nr. 87/2011. CtEDO a constatat încălcarea articolelor 6 și 13 din Convenție.

Fapte privind procedura națională

Reclamantul a inițiat o acțiune civilă într-un litigiu succesoral care a durat din aprilie 2011 până în noiembrie 2018, pentru trei grade de jurisdicție. În mai 2019, reclamantul a depus o cerere în temeiul Legii nr. 87/2011. La 26 mai 2020, subiectul, în calitate de membru al completului Curții de Apel, a respins cererea ca nefondată, invocând complexitatea cauzei, conexarea cu alte cereri, numărul părților, rapoartele de expertiză și comportamentul reclamantului. Curtea Supremă de Justiție a confirmat această decizie la 14 iulie 2021.

Constatările CtEDO

CtEDO a constatat că, din durata totală a procedurii, aproximativ șapte luni erau imputabile reclamantului. Cu toate acestea, nu a identificat niciun fapt sau argument care să justifice durata totală a procedurii interne.

Explicațiile subiectului

În răspuns la a doua rundă de întrebări, subiectul a menționat că, în procedura de reevaluare, pot fi examinate doar informațiile suplimentare care, din motive obiective, nu au putut fi prezentate în cadrul procedurii inițiale. Aceasta a susținut că, deși Agentul Guvernamental cunoștea despre noile cauze, acesta nu le-a comunicat în procedura de evaluare inițială.

În ceea ce privește cauza *Ditmansen Mîndru*, subiectul a explicat că Curtea de Apel a respins cererea reclamantei după ce a evaluat durata procedurii în raport cu practica judiciară națională. Ea a precizat că complexitatea cauzei a fost evaluată pe baza existenței unor cereri reconvenționale, a conexării cauzelor și a multiplelor probleme legate de moștenire. Trimiterea la rejudecare, care a contribuit la durata totală a procedurii, ar trebui, în opinia sa, analizată din perspectiva egalității armelor și a principiului contradictorialității. În final, subiectul a menționat că cererea a fost respinsă deoarece nu s-a stabilit nicio vină imputabilă instanței.

Evaluarea Comisiei

În ceea ce privește obiecția generală a subiectului referitoare la examinarea cauzelor noi, Comisia a menționat că Agentul Guvernamental a transmis informațiile suplimentare la solicitarea Comisiei, urmare a hotărârii CSM.

În procedura de evaluare inițială, Agentul Guvernamental a transmis informațiile cu privire la cauzele care o vizau pe subiect la 10 iunie 2024. Cu excepția cauzei *Mereacre și alții*, toate celelalte hotărâri ale CtEDO au fost pronunțate după această dată. Relevant este faptul că deciziile subiectului în aceste cauze au fost pronunțate în perioada de evaluare de 10 ani și aparent se încadrează în criteriile prevăzute la articolul 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Decizia Curții de Apel din 26 mai 2020 se încadrează în perioada de evaluare de 10 ani, iar CtEDO a constatat încălcări ale articolelor 6 și 13 din Convenție.

În această cauză, încălcările s-au datorat duratei excesive a procedurilor civile și lipsei unui remediu efectiv. Deși motivarea Curții de Apel pare inadecvată sau deficitară, instanța totuși a analizat faptele relevante și argumentele juridice pertinente.

Comparativ, în cazele în care CtEDO a constatat că deciziile erau arbitrare (de exemplu, *Bochan c. Ucrainei* (nr. 2) și *Dulaurans c. Franței*), instanțele naționale nu au oferit nicio motivare sau au emis decizii complet lipsite de legătură cu cadrul juridic aplicabil. În prezenta cauză, decizia subiectului pare să rezulte dintr-o interpretare și aplicare eronată a legii, mai degrabă decât dintr-un act arbitrar.

Prin urmare, deși decizia subiectului în această cauză este contrară jurisprudenței CtEDO și legislației naționale, aceasta nu se ridică la nivelul unui „act arbitrar” astfel cum este interpretat de CtEDO.

3.7.5. Cauza *Tasoncom S.R.L c. Republicii Moldova* (nr. 59627/15, 22 octombrie 2024)

Cauza se referă la două proceduri paralele, una fiscală și una penală. Societatea reclamantă a fost găsită vinovată în procedura fiscală, însă ulterior a fost

achitată în procedura penală. Cererea sa ulterioară de revizuire a deciziei emisă în procedura fiscală, a fost respinsă. Fapte privind procedura națională.

În urma unui control fiscal efectuat în 2009, Inspectoratul Fiscal de Stat (în continuare „IFS”) a emis o decizie prin care a constatat că, în baza facturilor fiscale examinate (36 facturi fiscale), Tasoncom S.R.L. a dedus nejustificat, fără documente confirmative, în anii 2007-2008, cheltuieli și TVA aferente achizițiilor de la furnizori care fuseseră radiati din registrul plătitorilor de TVA (cinci companii). În consecință, IFS a emis o decizie de recalculare a obligațiilor fiscale de aproximativ 29 de milioane MDL, inclusiv amenzi și penalități.

Compania a contestat decizia IFS, iar prima instanță a admis cererea, constatând că aceasta a acționat cu bună-credință și deținea facturi fiscale valabile. Totuși, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea și a respins cererea la 12 septembrie 2012 (în continuare „decizia fiscală”). Instanța s-a bazat pe condamnarea penală a companiei pentru evaziune fiscală din 21 mai 2010.

În procedura penală paralelă, compania și administratorul acesteia au fost condamnați în 2010, însă ulterior au fost achitați printr-o sentință definitivă la 27 decembrie 2013. Instanța a reținut că, potrivit Hotărârii explicative a Curții Supreme de Justiție nr. 25 din 15 iulie 2002, achitarea TVA la bugetul de stat, fiind o obligație a vânzătorului, nu poate fi imputată cumpărătorului. În calitate de cumpărători ai bunurilor, Tasoncom și administratorul său au plătit furnizorilor prețul plus TVA, respectiv sunt nevinovați (pagina 10 din sentința de achitare).

Bazându-se pe această achitare, societatea a solicitat revizuirea deciziei fiscale din 2012 în temeiul articolului 449 literele b) și e) din Codul de procedură civilă (în continuare „CPC”).

La 18 martie 2015, Curtea de Apel (subiectul fiind președinte al completului) a respins cererea ca inadmisibilă, constatând că temeiurile invocate nu intrau sub incidența articolului 449. Instanța a considerat că achitarea se referea doar la administrator și că redeschiderea cauzei ar submina securitatea juridică. Curtea Supremă de Justiție a confirmat această decizie, motivând că absența răspunderii penale nu implică și respectarea obligațiilor fiscale, iar sancțiunile fiscale se bazează pe încălcări ale legislației fiscale independente de condamnarea penală.

Ulterior, la 29 decembrie 2015, Curtea de Apel Chișinău a declarat societatea insolubilă și a intentat procedura de faliment la cererea acesteia.

Constatările CtEDO

CtEDO a reținut că procedura fiscală și cea penală erau distincte și că Tasoncom a fost supusă unor proceduri penale repetate pentru aceleași fapte (§§ 47-48 din hotărâre). Curtea a considerat că respingerea cererii de revizuire a lipsit Tasoncom de efectele utile ale achitării.

Curtea a constatat, de asemenea, o încălcare a articolului 1 din Protocolul nr. 1, întrucât sancțiunile fiscale au constituit o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al societății.

Explicațiile subiectului

Subiectul a declarat, în a doua rundă de întrebări, că cererea de revizuire a societății s-a bazat exclusiv pe articolul 449 lit. b) din CPC (fapte noi) și nu pe lit. e), care se referă la anularea unei condamnări penale care a stat la baza unei hotărâri civile.

Aceasta a mai declarat că decizia Curții de Apel nu menționa că achitarea se referea doar la administrator, ci susținea că achitarea nu constituia un temei valabil de revizuire în sensul articolului 449 lit. b).

Subiectul a reiterat că achitarea administratorului nu putea servi drept temei pentru revizuirea deciziei fiscale a societății, întrucât răspunderea fiscală este autonomă față de răspunderea penală. În consecință, ea a susținut că Curtea de Apel în mod corect a respins cererea de revizuire, pentru a proteja securitatea juridică și a evita reexaminarea legalității unei hotărâri definitive.

În cadrul audierii, subiectul a declarat că decizia fiscală nu conținea nicio referire la condamnarea penală a societății, ci menționa doar existența condamnării ca fapt invocat în recursul IFS, dar nu ca fapt stabilit în mod expres în decizie.

Subiectul a mai declarat că a solicitat informații de la SFS privind datoriile societății, care se ridicau la aproximativ 40 de milioane MDL. Ea a susținut că, având în vedere decizia fiscală, Curtea de Apel nu a luat în considerare achitarea. În cele din urmă, ea a susținut că admiterea sau respingerea unei cereri de revizuire ține de discreția instanței și că aceasta nu era obligată să redeschidă procedura, în special având în vedere că societatea nu a plătit TVA.

Evaluarea Comisiei

Decizia Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2015 se încadrează în perioada de evaluare de 10 ani. CtEDO a constatat încălcări ale articolelor 6 § 1 și ale articolului 1 din Protocolul nr. 1, care au rezultat din respingerea cererii companiei de revizuire a deciziei fiscale din 2012.

Potrivit articolului 449 literele b) și e) din CPC, o revizuire se declară atunci când se descoperă fapte noi sau dacă hotărârea care a stat la baza deciziei contestate este anulată sau modificată.

Cererea de revizuire a Tasoncom s-a întemeiat în mod expres pe articolul 449 lit. e), invocând anularea condamnării sale penale, care a constituit temeiul juridic al deciziei fiscale din 2012 (Materialele dosarului nr. 1134, pag. 1-3). Decizia fiscală a stabilit că Tasoncom fusese deja condamnată pentru evaziune fiscală prin sentința din 21 mai 2010, iar acele constatări erau obligatorii în temeiul articolului 123 din CPC (Materialele dosarului nr. 1133, pag. 16-17).

În *cauza Bulves AD c. Bulgariei* (nr. 3991/03, 22 ianuarie 2009, § 60), CtEDO a reținut că, întrucât compania și-a îndeplinit integral obligațiile privind TVA, nu putea asigura conformarea fiscală a furnizorului și nu avea cunoștință și nici mijloacele de a cunoaște existența fraudei, nu trebuia să fie obligată să suporte consecințele neregulilor furnizorului.

Deși cererea de revizuire părea să îndeplinească condițiile de admisibilitate, Curtea de Apel a respins-o în baza unei motivări deficiente, în special deoarece sentința de achitare îi viza în mod explicit atât pe companie, cât și pe administratorul acesteia. Marja largă invocată de subiect, nu este compatibilă cu articolul 449 și cu Hotărârea CSJ cu privire la practica aplicării de către instanțele de judecată a legislației procedurale la examinarea pricinilor civile în ordine de revizuire¹.

Totuși, deși motivarea era juridic eronată, Comisia a considerat că nu rezultă că decizia subiectului ar fi fost complet lipsită de conținut. Aceasta a oferit o explicație, afirmând că anularea condamnării penale îl viza doar pe administrator și

¹ https://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=110

nu compania în calitate de contribuabil. De asemenea, a invocat principiul securității juridice, deși l-a interpretat în sens contrar scopului acestuia, menținând, în loc să soluționeze, neconcordanța dintre deciziile penale și fiscale.

În consecință, decizia subiectului pare să constituie o eroare de interpretare și aplicare a legii, mai degrabă decât un act arbitrar în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Cauza a implicat un anumit grad de complexitate juridică și factuală, în special în ceea ce privește interdependența dintre procedurile fiscale și cele penale. Complexitatea problemei este ilustrată și de o cauză comparabilă, Edata-Trans SRL c. Republicii Moldova (nr. 55887/07, 17 martie 2020), în care CtEDO la fel a constatat o încălcare.

În final, în urma hotărârii CtEDO, atât Agentul Guvernamental, cât și compania au solicitat redeschiderea procedurilor interne, care a fost admisă la 30 mai 2025. CSJ a anulat propria hotărâre din 20 mai 2015 și a reținut spre reexaminare acțiunea Tasoncom împotriva deciziei IFS.

3.7.6. Concluzie privind implicarea în cauze care au dus la încălcări ale Convenției

În raportul de evaluare inițial, Comisia a constatat că decizia subiectului în cauza Bocșa a constituit un act arbitrar.

În procedura de reevaluare, Comisia a concluzionat că deciziile subiectului în cauzele Ditmansen Mîndru și Tasoncom, deși par a fi contrare legii naționale și standardelor CtEDO, reflectă mai degrabă erori de interpretare și aplicare a legii, decât acte arbitrare în sensul articolului 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

Prin urmare, Comisia și-a menținut concluzia din evaluarea inițială potrivit căreia o singură decizie arbitrară nu ar constitui un temei proporțional pentru nepromovare.

3.7.7. Aprecierea Plenului CSM cu privire la implicarea în cauze examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în exercitarea atribuțiilor sale constituționale și legale privind examinarea Rapoartelor de evaluare a judecătorilor, are obligația de a aprecia, în mod autonom, temeinicia și legalitatea concluziilor formulate de Comisia de evaluare, având în vedere ansamblul materialelor care reflectă integritatea etică a subiectului evaluării, prin prisma standardului de probă stabilit prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 16 ianuarie 2025.

Consiliul Superior al Magistraturii cu referire la constatările Comisiei în ceea ce privește *cauza Bocșa*, a considerat justificată concluzia Comisiei că o singură decizie arbitrară a subiectului, luată separat, nu ar putea constitui un temei suficient pentru nepromovare, având în vedere consecințele unei asemenea constatări. Totuși, CSM a considerat că nivelul de gravitate urmează a fi apreciat în ansamblu, inclusiv prin raportare la alte cauze care ar putea fi identificate în cadrul reevaluării.

În temeiul art. 18 alin. (2) din Legea nr. 252/2023, în etapa examinării rezultatelor evaluării, Consiliul Superior al Magistraturii ia în considerare probele care atestă săvârșirea de către subiectul evaluării a faptelor prevăzute la art. 11 alin. (2) și (3). Prin urmare, pentru CSM este relevantă existența unui probatoriu care să demonstreze necorespunderea criteriilor de integritate financiară și etică, iar nu absența dovezilor care ar confirma că subiectul ar corespunde acestor criterii. Teza

respectivă sugerează că Comisia trebuie să stabilească „faptul” că o anumită conduită a avut loc.

Cu referire la cauzele *Ungureanu, Străisteanu și Străistean și Paslari*, care au fost radiate de CtEDO fie în urma unei reglementări amiabile, fie în temeiul unor declarații unilaterale, fie ca urmare a declarării acestora ca inadmisibile, Plenul CSM susține concluzia Comisiei că nu există temei pentru examinarea acestor cauze. Totodată, Consiliul reține că decizia la care a participat subiectul în cauza *Mereacre și alții* nu se încadrează în perioada de 10 ani prevăzută de lege, motiv pentru care, în mod justificat, nu poate fi supusă evaluării.

Cât privește *Cauza Ditmansen Mîndru*, Plenul CSM confirmă constatările Comisiei de evaluare că decizia Curții de Apel din 26 mai 2020, la care a participat subiectul, se încadrează în perioada de evaluare de 10 ani, iar CtEDO a constatat încălcări ale articolelor 6 și 13 din Convenție. Plenul CSM, analizând explicațiile prezentate de subiectul evaluării, potrivit cărora respingerea cererii reclamantei a avut la bază aprecierea duratei procedurii în raport cu practica judiciară internă, precum și complexitatea cauzei determinată de existența unor cereri reconvenționale, conexarea dosarelor și multiplele aspecte legate de dreptul succesoral, reține totodată concluziile Comisiei, conform cărora, deși motivarea Curții de Apel se prezintă ca fiind imperfectă sau insuficient dezvoltată, instanța a examinat totuși circumstanțele relevante și temeiurile juridice aplicabile.

În aceste condiții, având în vedere că încălcările constatate derivă preponderent din durata excesivă a procedurilor și din lipsa unui remediu efectiv, Plenul CSM conchide că hotărârea analizată nu atinge pragul unui act arbitrar, contrar normelor imperative ale legii.

Cu referire la *cauza Tasoncom S.R.L.*, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii constată că decizia Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2015, adoptată cu participarea subiectului evaluării, se încadrează în perioada de referință de 10 ani, iar CtEDO a reținut încălcarea art. 6 § 1 din Convenție și a art. 1 din Protocolul nr. 1.

Având în vedere experiența de activitate în funcția de judecător, Consiliul consideră regretabilă invocarea de către subiect, la adoptarea deciziei menționate, a unei marje largi de apreciere, care nu corespunde exigențelor art. 449 CPC și nici cu jurisprudența obligatorie a CSJ în materia revizuirii. Totuși, examinând constatările Comisiei de evaluare, Plenul reține că elementele dosarului indică mai curând o aplicare eronată a normelor legale decât o lipsă totală de fundament juridic. Deși se apreciază critic faptul că soluția de respingere a cererii de revizuire s-a datorat unei motivări insuficiente, inclusiv ignorării efectelor sentinței de achitare pronunțate atât în privința companiei, cât și a administratorului acesteia, aceste deficiențe, în opinia Consiliului, nu se ridică la nivelul încălcării unor norme imperative.

În consecință, Plenul CSM acceptă concluziile Comisiei de evaluare, reținând că soluția pronunțată de subiect, deși bazată pe o interpretare juridică eronată, nu poate fi calificată drept un act arbitrar în sensul art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023.

3.7.8. Plenul CSM, având în vedere analiza integrală a conduitei subiectului în cauzele examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, constată că, deși raportul inițial a calificat soluția din cauza *Bocșa* drept un act arbitrar, iar ulterior s-a stabilit că hotărârile pronunțate în cauzele *Ditmansen Mîndru* și *Tasoncom*

reprezintă doar erori de interpretare și aplicare a legii, fără caracter arbitrar în sensul prevăzut de art. 11 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 252/2023, nu se poate reține că existența unui singur act calificat drept arbitrar ar constitui, în sine, un temei suficient și proporțional pentru nepromovarea evaluării.

3.8. Pe baza informațiilor obținute și a explicațiilor subiectului, Comisia a propus ca subiectul să promoveze evaluarea externă efectuată în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

3.9. Plenul Consiliului Superior al Magistraturii constată că evaluarea judecătorului Ana Panov de la Curtea de Apel Centru, a fost efectuată de Comisia de evaluare externă cu respectarea procedurii. Conform Raportului de evaluare, întocmit ca urmare a reluării evaluării, nu a fost identificată nici o neconformitate cu criteriile prevăzute la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

Urmează a fi reținut că evaluarea externă este reglementată de o lege adoptată de Parlament în anul 2023, după consultarea repetată cu Comisia de la Veneția, iar majoritatea recomandărilor Comisiei de la Veneția au fost acceptate. Legea a fost adoptată pentru a asigura integritatea judecătorilor și procurorilor, cât și sporirii încrederii societății în justiție. Comisia de la Veneția a examinat inclusiv necesitatea evaluării externe și a admis că, în contextul Republicii Moldova, aceasta ar putea avea loc. Până în prezent, Legea nr. 252/2023 a fost modificată de câteva ori.

3.10. În situația din speță, în urma examinării raportului Comisiei de evaluare, a materialelor acumulate pe parcursul evaluării cât și a poziției subiectului exprimate în cadrul audierii publice în fața Plenului, circumstanțe de fapt sau erori procedurale care puteau duce la nepromovarea evaluării de către subiect nu au fost constatate, motiv din care în cazul din față nu poate să existe o altă soluție decât acceptarea Raportului cu privire la reevaluarea externă a judecătorului Ana Panov de la Curtea de Apel Centru și constatarea promovării evaluării.

3.11. Prin urmare, Plenul Consiliului concluzionează asupra soluției finale de acceptare a Raportului de promovare a evaluării externe de către Ana Panov, judecător la Curtea de Apel Centru, nefiind identificată nici o neconformitate cu criteriile prevăzute la articolul 11 din Legea nr. 252/2023.

4. În corespundere cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 947/1996 cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii (*în redacția în vigoare până la 26 august 2022 conform HCC nr. 17 din 18 iulie 2024*), Consiliul Superior al Magistraturii adoptă hotărâri cu votul deschis al majorității membrilor săi.

4.1. În conformitate art. 18 alin. (3) din Legea nr. 252/2023, Consiliul Superior al Magistraturii acceptă raportul cu privire la evaluare și constată promovarea sau nepromovarea evaluării.

Iar, potrivit art. 18 alin. (4) din aceeași lege, hotărârea motivată a Consiliului se expediază subiectului vizat și comisiei de evaluare, la adresele de poștă electronică ale acestora, în termen de 3 zile de la data adoptării. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului în termen de 3 zile de la data expirării termenului de contestare sau, în cazul în care hotărârea este atacată, de la data pronunțării deciziei de către Curtea Supremă de Justiție.

4.2. Potrivit art. 19 alin. (1) și (3) din Legea nr. 252/2023, prin derogare de la prevederile Codului administrativ, hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii poate fi contestată de către subiectul evaluării sau de către comisia de evaluare în termen de 15 zile de la recepționarea prin poștă electronică a actului respectiv.

Depunerea contestației suspendă executarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii.

4.3. Reieșind din raționamentele sus-menționate, în rezultatul exprimării votului membrilor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii prezenți la ședință, cu 9 (nouă) voturi pro și 2 (două) voturi împotriva, în conformitate cu art. 4 și art. 8¹ alin. (2), art. 24 alin. (1) și art. 25 alin. (1) din Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii, art. 3 și art. 18 din Legea privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative, nr. 252/2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii,

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Se acceptă Raportul cu privire la reevaluarea externă a judecătorului Ana Panov de la Curtea de Apel Centru și se constată promovarea evaluării.

2. Hotărârea poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile de la notificare.

3. Prezenta Hotărâre se expediază subiectului, Comisiei de evaluare și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii în ordinea stabilită.

**Președintele ședinței Plenului
Consiliului Superior al Magistraturii**

Sergiu Caraman